

Cuprins

Abrevieri.....	5
Capitolul I. DREPTUL MUNCII CA RAMURĂ DE DREPT.....	7
1. Preliminarii.....	7
2. Noțiunea și obiectul dreptului muncii.....	13
2.1. Munca și caracteristicile ei.....	13
2.2. Munca prestată în afara unor raporturi juridice de muncă.....	14
2.3. Activitățile independente. Profesiunile liberale.....	15
A). Persoanele fizice și întreprinderile familiale care desfășoară activități economice în mod independent.....	15
B). Profesiunile libere (liberale).....	16
2.4. Munca prestată în cadrul unor raporturi juridice de muncă.....	21
2.4.1. Raporturile de muncă (de serviciu) ale funcționarilor publici.....	21
2.4.2. Raporturile de muncă ale persoanelor care dețin demnități publice.....	27
2.4.3. Raporturile de muncă ale magistraților.....	28
2.4.4. Raporturile de muncă ale membrilor cooperatori.....	32
2.4.5. Raporturile de muncă ale soldaților și gradaților profesioniști.....	34
2.4.6. Raporturile de muncă ale preoților.....	36
2.4.7. Raporturile de muncă ale salariaților.....	36
2.5. Dreptul român al muncii – prezent și viitor.....	37
A). Considerații generale.....	37
B). Reformarea dreptului muncii.....	40
a) Dreptul muncii și dreptul profesional.....	40
b) Abstractizarea dreptului muncii.....	42
c) Dreptul privat al muncii și dreptul public al muncii.....	42
d) Dreptul monist al muncii.....	43
C). Concluzii.....	43
D). Autonomia dreptului muncii.....	46
E). Flexisecuritatea și reglementările legale.....	50
3. Izvoarele dreptului muncii.....	54
3.1. Izvoarele comune.....	54
A). Actele normative.....	54
B). Jurisprudența (practica judiciară).....	55
C). Uzanțele.....	57
3.2. Izvoarele specifice.....	57
A). Regulamentul de organizare și funcționare.....	58
B). Regulamentul intern.....	59
C). Contractul colectiv de muncă.....	63
D). Instrucțiunile referitoare la securitatea și sănătatea în muncă.....	63
3.3. Izvoarele internaționale.....	63
A). Reglementări ale Organizației Internaționale a Muncii.....	64

B). Reglementări ale Consiliului Europei	67
C). Reglementări ale Uniunii Europene	68
D). Corelații între normele O.I.M. și normele Uniunii Europene	73
E) Raportul dintre dreptul național și dreptul Uniunii Europene (sub aspectul deciziilor Curții Constituționale).....	73
F). Conceptul de lucrător	74
4. Principiile fundamentale ale dreptului muncii	76
4.1. Sistemul consacării legale	76
4.2. Repere esențiale	77
A). Neîngrădirea dreptului la muncă	79
B). Egalitatea de tratament față de toți salariații și angajatorii	83
C). Garantarea negocierii colective și individuale.....	85
D). Protecția multilaterală a salariaților	85
E). Respectarea bunei-credințe	86
F). Stimularea pregătirii și perfecționării profesionale	88
G). Garantarea asocierii libere a salariaților și a angajatorilor pentru apărarea drepturilor și promovarea intereselor lor profesionale, economice și sociale.....	88
H). Garantarea dreptului la grevă	89
5. Dreptul muncii și alte ramuri de drept	89
5.1. Dreptul muncii – drept comun pentru anumite raporturi de muncă neîntemeiate pe contractul individual de muncă.....	89
5.2. Corelația dreptului muncii cu dreptul constituțional	90
5.3. Corelația dreptului muncii cu dreptul civil și procesual civil	90
5.4. Corelația dreptului muncii cu dreptul securității sociale	97
5.5. Corelația dreptului muncii cu dreptul administrativ	99
5.6. Corelația dreptului muncii cu dreptul afacerilor.....	100
5.7. Corelația dreptului muncii cu dreptul penal și dreptul procesual penal. Dreptul penal al muncii.....	100
Capitolul al II-lea. DIALOGUL SOCIAL	102
1. Noțiuni	102
2. Organizațiile sindicale	108
2.1. Dreptul sindical. Noțiunea de organizații sindicale	108
2.2. Principii.....	111
2.3. Trăsături	115
2.4. Categoriile de persoane care nu se pot constitui în sindicate	116
2.5. Personalitatea juridică.....	118
2.6. Protecția specială a persoanelor alese în conducerea organizațiilor sindicale.....	120
2.7. Atribuțiile organizațiilor sindicale în domeniul raporturilor juridice de muncă.....	124
2.8. Repere orientative rezultate din experiența internațională	127
3. Reprezentanții salariaților.....	130
3.1. Organizare	130
3.2. Atribuții	131
4. Comitetul european de întreprindere	133
4.1. Premise	133
4.2. Obiective și domeniu de aplicare	134
4.3. Grupul special de negociere	135
4.4. Negocierea și conținutul acordului scris	135

4.5. Constituirea <i>ex lege</i> a comitetului european de întreprindere. Competența și funcționarea sa	136
4.6. Protecția reprezentanților salariaților	138
4.7. Sancționarea contravențională	138
5. Organizațiile patronale	139
5.1. Organizare	139
5.2. Atribuțiile organizațiilor patronale în domeniul raporturilor juridice de muncă	143
6. Consiliul Economic și Social.....	144
6.1. Noțiuni	144
6.2. Compunere	145
6.3. Domenii și atribuții.....	145
6.3.1. Domeniile de specialitate.....	145
6.3.2. Atribuțiile Consiliului Economic și Social	146
7. Consiliul Național Tripartit pentru Dialog Social	148
Capitolul al III-lea. CONTRACTUL COLECTIV DE MUNCĂ	149
1. Noțiune. Calitatea de izvor de drept.....	149
1.1. Cadrul internațional.....	149
1.2. Cadrul național	151
1.3. Noțiune	152
1.4. Natura juridică	155
2. Reprezentarea părților.....	157
3. Negocierea colectivă (obligatorie și neobligatorie), durata contractului colectiv, obiectul și procedura negocierii colective	161
3.1. Obligatorietatea negocierii colective la nivel de unitate	161
3.2. Durata contractului colectiv de muncă și momentul în care intervine negocierea colectivă.....	164
3.3. Obiectul negocierii colective	165
3.4. Procedura negocierii colective	167
4. Forma și înregistrarea contractelor colective de muncă	169
5. Nulitatea contractului colectiv de muncă	173
6. Efectele contractelor colective de muncă. Extinderea efectelor contractelor colective de la nivel de sector	174
7. Conceptul de contract colectiv de muncă aplicabil	178
8. Executarea și interpretarea contractului colectiv de muncă.....	178
9. Modificarea contractului colectiv de muncă	181
10. Suspendarea contractului colectiv de muncă.....	182
11. Încetarea contractului colectiv de muncă	182
12. Părțile și reprezentarea acestora în sectorul bugetar	184
13. Dinamica clauzelor contractelor colective de muncă	185
14. Acordurile colective din cadrul autorităților și instituțiilor publice	189
15. Alte tipuri de acorduri, convenții sau înțelegeri din sfera dialogului social	192
Capitolul al IV-lea. PIAȚA MUNCII. ȘOMAJUL. FORMAREA PROFESIONALĂ ȘI STIMULAREA OCUPĂRII FORȚEI DE MUNCĂ	194
1. Piața muncii	194
2. Formarea profesională	199
2.1. Formarea profesională prin sistemul de educație (de învățământ)	200
2.2. Formarea profesională în afara sistemului de învățământ	204

2.2.1. Formarea profesională realizată în baza Ordonanței Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților	206
2.2.2. Formarea profesională organizată de angajator. Acte adiționale și contracte speciale	208
2.2.2.1. Acte adiționale referitoare la formarea profesională	208
2.2.2.2. Contracte speciale din sfera învățării formale (contractul de calificare profesională; contractul de adaptare profesională; contractul de ucenicie la locul de muncă)	208
2.2.3. Formarea profesională a personalului din învățământ	209
2.2.4. Formarea profesională a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă	209
2.3. Formarea profesională a funcționarilor publici	211
2.4. Recunoașterea calificărilor profesionale în cadrul Uniunii Europene	212
3. Stimularea ocupării forței de muncă	214
3.1. Informarea și consilierea profesională	214
3.2. Medierea muncii	214
3.3. Actul administrativ individual de repartizare în muncă	215
3.4. Consultanța și asistența pentru începerea unei activități independente sau pentru inițierea unei afaceri	216
3.5. Completarea veniturilor salariale – factor stimulativ	216
3.6. Creșterea mobilității forței de muncă	217
3.7. Stimularea angajatorilor pentru încadrarea în muncă a șomerilor	217
A). Subvenționarea parțială a locurilor de muncă	218
B). Acordarea de credite	219
C). Acordarea de fonduri nerambursabile din bugetul asigurărilor pentru șomaj	220
D). Alte înlesniri	220
3.8. Promovarea pe piața muncii a tinerilor cu risc de marginalizare socială. Contractul de solidaritate	220
3.9. Stimularea încadrării în muncă a elevilor și studenților (în perioadele de vacanță)	222
Capitolul al V-lea. Contractul individual de muncă	224
1. Formarea contractului individual de muncă	224
1.1. Noțiuni	224
1.1.1. Trăsături comune cu cele ale contractelor civile	228
1.1.2. Trăsături specifice	230
1.1.3. Repere internaționale	233
1.1.4. Concluzii. Contractul de muncă și contractele civile	234
1.2. Capacitatea juridică a persoanei fizice care se încadrează în muncă	235
1.3. Situații de incompatibilitate legală (de incapacități speciale) de a încheia un anumit contract individual de muncă	240
1.4. Capacitatea juridică a angajatorului	243
A). Angajatorul persoană juridică	244
B). Angajatorul persoană fizică	248
1.5. Consimțământul părților la încheierea contractului individual de muncă. Obligația de informare (reciprocă)	250
1.5.1. Consimțământul părților	250
1.5.2. Obligația de informare a viitorului salariat/salariatului	252
1.5.3. Obligația de informare a angajatorului	258
1.5.4. Jurământul	259

1.6. Cauza și obiectul contractului individual de muncă	259
A). Cauza contractului individual de muncă	259
B). Obiectul contractului individual de muncă	260
1.7. Forma scrisă a contractului individual de muncă – cerință legală <i>ad validitatem</i>	261
1.8. Înregistrarea contractului individual de muncă. Registrul general de evidență a salariaților	266
1.9. Condițiile prealabile încheierii contractului individual de muncă	268
1.9.1. Examenul medical	268
1.9.2. Stagiul	274
1.9.3. Avizul (acordarea încrederii)/autorizarea/atestarea	282
1.9.4. Angajamentul scris de păstrare a secretului de stat sau de serviciu	284
1.10. Verificarea pregătirii și a aptitudinilor profesionale	285
1.10.1. Concursul	288
1.10.2. Examenul	292
1.10.3. Proba practică	292
1.10.4. Perioada de probă – clauză de dezicere	292
1.11. Condițiile de vechime în muncă	302
1.12. Declararea averii și a intereselor	304
1.13. Documentele necesare pentru încheierea contractului individual de muncă	305
1.13.1. Documente necesare la angajarea salariatului cetățean român	305
1.13.2. Angajarea în muncă a cetățenilor străini	306
1.13.3. Modelul-cadru al contractului individual de muncă	309
2. Nulitatea contractului individual de muncă	310
2.1. Nulitatea absolută și nulitatea relativă	310
2.2. Efectele nulității (specifice față de cele din dreptul comun)	312
3. Conținutul contractului individual de muncă	314
3.1. Drepturile și obligațiile părților	314
3.2. Stabilirea de către angajator a obiectivelor de performanță individuală și a criteriilor de evaluare a realizării acestora	320
3.3. Structură (partea legală, partea convențională)	323
3.4. Clauze esențiale	325
A). Durata	325
B). Locul muncii	325
1. Noțiune	325
2. Munca la domiciliu	326
3. Tele-munca	328
C). Felul muncii	329
1. Noțiune	329
2. Fișa postului	330
D). Condițiile de muncă	332
E). Salariul	333
F). Timpul de muncă și timpul de odihnă	333
3.5. Clauze specifice	334
3.5.1. Clauze specifice prevăzute de Codul muncii	334
3.5.1.1. Clauza cu privire la formarea profesională	334
3.5.1.2. Clauza de neconcurență	337
3.5.1.2.1. Fidelitatea (loialitatea)	337
3.5.1.2.2. Neconcurența	340
3.5.1.3. Clauza de mobilitate (sub aspectul locului muncii)	352
3.5.1.4. Clauza (obligația) de confidențialitate	354

3.5.2. Clauze specifice neprevăzute de Codul muncii.....	355
A). Clauza de exclusivitate parțială.....	355
B). Clauza de clientelă.....	356
C) Clauza de obiectiv.....	356
D). Clauze privind drepturile de proprietate intelectuală.....	357
E). Clauza de domiciliu/reședință.....	358
F). Clauza de folosință a unor bunuri.....	359
G). Clauza de conștiință.....	359
H). Clauza de stabilitate.....	360
I). Clauza de prelungire.....	361
J). Clauza de risc.....	362
K). Clauza de restricție în timpul liber.....	362
L). Clauza de delegare de atribuții.....	363
M). Clauza de indexare.....	365
N). Clauza de compensare în caz de concediere.....	365
O). Clauza de informare.....	366
P). Clauza de rezervă.....	366
R). Clauza de monitorizare.....	366
3.5.3. Clauze abuzive.....	368
3.5.4. Acte adiționale.....	369
4. Interpretarea clauzelor contractului individual de muncă.....	370
5. Executarea contractului individual de muncă.....	371
5.1. Repere principale.....	371
5.2. Informarea și consultarea salariaților.....	372
5.3. Atestarea pe post.....	376
5.4. Avansarea (promovarea).....	378
5.4.1. În sectorul bugetar.....	379
5.4.2. În sectorul privat.....	381
6. Modificarea contractului individual de muncă.....	381
6.1. Noțiuni.....	381
6.2. Delegarea.....	383
6.2.1. Condiții.....	383
6.2.2. Efecte.....	384
6.3. Detașarea.....	385
6.3.1. Condiții.....	385
6.3.2. Efecte.....	386
6.4. Drepturile bănești care se acordă în cazul delegării sau detașării.....	388
6.5. Detașarea experților naționali la instituțiile și organismele Uniunii Europene.....	390
6.6. Detașarea în cadrul prestării de servicii transnaționale.....	391
6.7. Alte cazuri de modificare unilaterală (temporară) a locului sau/și a felului muncii.....	395
6.8. Impreviziunea.....	399
6.9. Transferul.....	399
7. Suspendarea contractului individual de muncă.....	401
7.1. Clasificare.....	401
7.2. Concursul de cauze de suspendare.....	415
7.3. Efecte.....	415
8. Încetarea contractului individual de muncă.....	416
I. Încetarea contractului individual de muncă în situații reglementate de Codul muncii.....	417
8.1. Încetarea de drept.....	417
8.2. Încetarea prin acordul părților.....	424

8.3. Concedierea.....	426
8.3.1. Cadrul internațional	426
8.3.2. Noțiune	428
8.3.3. Interdicții permanente	428
8.3.4. Interdicții temporare	429
8.3.5. Concedierea pentru motive care țin de persoana salariatului	435
8.3.5.1. Art. 61 lit. a) – Concedierea disciplinară	436
8.3.5.2. Art. 61 lit. b) – Concedierea în cazul arestării preventive a salariatului mai mult de 30 de zile, în condițiile Codului de procedură penală	438
8.3.5.3. Art. 61 lit. c) – Concedierea pentru motive medicale (pentru inaptitudine fizică și/sau psihică)	440
8.3.5.4. Art. 61 lit. d) – Concedierea pentru necorespondere profesională	441
8.3.6. Concedierea pentru motive care nu țin de persoana salariatului	446
8.3.6.1. Concedierea individuală	446
8.3.6.1.1. Sediul materiei	446
8.3.6.1.2. Sfera de aplicare	447
8.3.6.1.3. Eventualitatea abuzului de drept	454
8.3.6.2. Concedierea colectivă	455
8.3.6.2.1. Regimul de drept comun	455
A). Cadrul juridic.....	455
B). Condiții.....	457
C). Sfera de aplicare	459
D). Informarea, consultarea salariaților și procedura concedierilor colective	460
E). Măsuri pentru reducerea concedierilor. Ordinea de priorități (negociată) privind reducerea de personal	465
F). Plățile compensatorii. Cuantumul și sursa lor	467
G). Sancțiuni	468
8.3.6.2.2. Regimuri speciale	469
8.3.6.2.3. Concluzii	470
8.3.6.3. Jurisprudența, în materie, a Curții de Justiție a Uniunii Europene	471
8.3.7. Clasificarea cazurilor de concediere a salariaților. Deosebiri. Efecte în cazul concedierii neimputabile (acordarea unui preaviz; oferirea unui alt loc de muncă vacant; plata unor compensații; dreptul la indemnizația de șomaj; continuitatea vechimii în muncă)	472
8.3.8. Procedura concedierii salariaților. Decizia de concediere (cerințele de conținut obligatorii în toate cazurile; cerințele de conținut obligatorii numai în anumite cazuri)	478
8.3.9. Revocarea sau anularea deciziei de concediere. Plata de despăgubiri. Reintegrarea, la cerere, în muncă	487
8.3.10. Protecția drepturilor salariaților în cazul transferului întreprinderii, al unității sau al unor părți ale acestora	497
8.3.10.1. Cadrul U.E.	497
8.3.10.2. Cadrul intern.....	498
8.3.10.3. Jurisprudența, în materie, a Curții de Justiție a Uniunii Europene	499
8.3.10.4. Menținerea drepturilor salariaților.....	500
8.3.10.5. Interdicția concedierii individuale sau colective	501
8.3.10.6. Schimbarea condițiilor de muncă și efectele lor.....	502

8.3.10.7. Situația contractului colectiv de muncă	503
8.3.10.8. Regimul juridic aplicabil reprezentanților salariaților. Consultarea și informarea lor	504
8.3.10.9. Răspunderea juridică	505
8.3.10.10. Practică judiciară în materie	505
8.4. Demisia	506
II. Încetarea contractului individual de muncă în situații nereglementate de Codul muncii	513
1. În cazul insolvenței angajatorului	513
2. În cazul opțiunii salariatului pentru plata pensiei (atunci când operează interdicția legală de a se cumula pensia netă cu veniturile salariale în sectorul public)	515
3. În cazul impreviziunii	515
9. Contractul individual de muncă pe durată determinată	515
9.1. Cadrul general	515
9.2. Ipoteze legale	517
9.3. Durata maximă	523
9.4. Regimul juridic aplicabil salariaților	524
9.5. Obligații speciale pentru angajatori	526
9.6. Consecințe ale nerespectării cadrului legal	527
9.7. Concluzii	528
10. Contractul individual de muncă încheiat cu un angajator – agent de muncă temporară (munca prin agent de muncă temporară)	529
11. Contractul individual de muncă cu timp parțial	535
11.1. Noțiune	535
11.2. Trecerea la program de lucru cu normă întreagă	540
12. Contractul de ucenicie la locul de muncă	542
12.1. Considerații introductive	542
12.2. Noțiune	543
12.3. Subiecte	546
12.4. Regim juridic	548
12.5. Natura juridică a conflictelor dintre părți	552
12.6. Propuneri <i>de lege ferenda</i>	552
12.7. Corelații cu contractul de calificare	553
13. Contractul de îmbarcare (de angajare) al navigatorilor	554
13.1. Noțiune	554
13.2. Mecanismul juridic	555
13.3. Natura juridică	556
14. Contractul individual de muncă al zilierilor	558
15. Cumulul de funcții	562
15.1. Noțiune	562
15.2. Incompatibilități. Limitări	563
15.3. Alegerea funcției de bază. Programul de lucru. Alte efecte	564
15.4. Norme specifice pentru cumulul de funcții (de salarii) în sectorul public	566
15.5. Cumulul salariului cu o parte din suma convenită cu titlu de indemnizație de șomaj	567
15.6. Cumulul pensiei cu salariul	567
15.6.1. Reguli de drept comun	567
15.6.2. Norme specifice pentru sectorul public	568
15.7. Situații speciale	570

Capitolul al VI-lea. TIMPUL DE MUNCĂ ȘI TIMPUL DE ODIHNĂ	572
1. Timpul de muncă.....	572
1.1. Noțiuni.....	572
1.2. Durata normală a timpului de muncă.....	572
1.3. Durata redusă a timpului de muncă.....	578
1.4. Munca de noapte.....	578
1.4.1. Regimul de drept comun.....	578
1.4.2. Norme specifice pentru sectorul public.....	580
1.5. Munca suplimentară.....	580
1.5.1. Regimul de drept comun.....	580
1.5.2. Norme specifice pentru sectorul public.....	583
1.6. Norma de muncă.....	585
1.7. Forme specifice de organizare a timpului de muncă.....	586
1.8. Timpul de muncă și negocierea colectivă sau/și individuală.....	587
2. Timpul de odihnă.....	587
2.1. Noțiuni.....	587
2.2. Forme.....	588
2.2.1. Pauza de masă.....	588
2.2.2. Repausul zilnic.....	588
2.2.3. Repausul săptămânal.....	589
2.2.4. Zilele de sărbătoare legală și alte zile în care, potrivit legii, nu se lucrează.....	589
2.2.4.1. Regimul de drept comun.....	589
2.2.4.2. Norme specifice pentru sectorul public.....	591
2.2.5. Concediul anual de odihnă.....	591
A). Concediile de odihnă de bază.....	591
B). Concediile de odihnă suplimentare.....	594
C). Programarea concediilor de odihnă.....	595
D). Indemnizația pentru concediul de odihnă.....	596
E). Întreruperea concediului de odihnă poate avea loc:.....	598
F). Concediul de odihnă în cazul transferului.....	598
2.2.6. Zile libere plătite.....	600
2.2.7. Concediile fără plată.....	601
2.2.8. Concediile pentru formare profesională.....	602
3. Concluzii.....	603
Capitolul al VII-lea. SALARIZAREA	608
1. Sistemul de salarizare.....	608
1.1. Noțiuni.....	608
1.2. Repere istorice.....	611
1.3. Coordonate.....	614
1.4. Principii.....	617
1.5. Elemente (componente).....	621
1.6. Formele de salarizare și modul de stabilire a salariilor.....	625
1.6.1. Formele de salarizare.....	625
1.6.2. Modul de stabilire a salariilor.....	626
1.6.3. Legea-cadru a salarizării unitare a personalului plătit din fonduri publice și legile anuale.....	632
2. Salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată.....	637
3. Indexarea, înghețarea și reducerea salariilor.....	639
3.1. Indexarea legală.....	639

3.2. Indexarea convențională	639
3.3. Înghețarea salariilor	640
3.4. Reducerea salariilor	640
A). Reducerea salariilor în sectorul privat	640
B). Reducerea salariilor în sectorul public	641
4. Cerințe fundamentale	645
5. Modul de plată a salariilor	645
6. Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale	650
7. Reținerile din salariu (și din fondul de salarii).....	654
8. Tichetele de masă	656
9. Tichetele cadou și tichetele de creșă	658
10. Tichetele de vacanță	660
11. Casele de ajutor reciproc	661
12. Salariul, veniturile salariale și alte venituri ale salariaților	662
12.1. Corelații	662
12.2. Venituri care nu intră în categoria veniturilor salariale (cota-parte din profit, dividendele, bacșișul)	663
13. Practică judiciară în materie	664
14. Cesiunea drepturilor salariale și contractul de credit bancar	667
Capitolul al VIII-lea. SECURITATEA ȘI SĂNĂTATEA ÎN MUNCĂ	668
1. Cadrul juridic	668
1.1. Cadrul internațional.....	668
1.2. Cadrul intern.....	672
2. Noțiuni. Trăsături caracteristice	675
2.1. Noțiunea de securitate și sănătate în muncă.....	675
2.2. Trăsături caracteristice.....	676
3. Scopul reglementărilor legale și domeniul lor de aplicare.....	677
4. Obligațiile angajatorului	678
5. Obligațiile lucrătorilor	685
6. Servicii de prevenire și protecție	686
6.1. Organizarea activităților de prevenire și protecție.....	686
6.2. Lucrătorii desemnați cu atribuții de prevenire și protecție	687
6.3. Serviciile interne de prevenire și protecție	688
6.4. Servicii externe de prevenire și protecție.....	688
6.5. Cerințe minime de pregătire în domeniul securității și sănătății în muncă	689
7. Supravegherea sănătății (protecția salariaților prin servicii medicale).....	690
8. Reprezentanții lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății în muncă	691
9. Comitetul pentru securitate și sănătate în muncă	692
10. Instruirea lucrătorilor.....	695
10.1. Aspecte introductive.....	695
10.2. Instruirea generală	696
10.3. Instruirea la locul de muncă	697
10.4. Instruirea periodică	697
11. Pericol grav și iminent și zone cu risc ridicat și specific	698
11.1. Pericolul grav și iminent de accidentare	698
11.2. Zone cu risc ridicat și specific	699
12. Comunicarea, cercetarea, înregistrarea și raportarea evenimentelor	699
12.1. Comunicarea evenimentelor	699
12.2. Cercetarea evenimentelor.....	700

12.3. Accidentele de muncă.....	702
12.4. Comunicarea, cercetarea și înregistrarea evenimentelor produse în afara României, în care sunt implicați lucrători ai unor angajatori români	706
12.5. Comunicarea și cercetarea evenimentelor produse pe teritoriul României în care sunt implicați cetățeni străini aflați în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu	707
12.6. Bolile profesionale.....	707
13. Avizarea documentațiilor cu caracter tehnic, de informare și instruire în domeniul securității și sănătății în muncă.....	709
13.1. Documentațiile	709
13.2. Procedura de avizare.....	709
14. Măsurile speciale în cazul temperaturilor extreme.....	710
15. Răspunderea juridică	711
15.1. Sancționarea penală	711
15.2. Sancționarea contravențională	712
15.3. Sancționarea disciplinară.....	715
15.4. Sancționarea patrimonială	716
A). Răspunderea angajatorului	716
B). Răspunderea salariatului.....	717
16. Autoritățile competente și instituțiile cu atribuții în domeniu.....	717
17. Asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale	718
18. Regimul de protecție a muncii femeilor, a tinerilor și a persoanelor cu handicap	720
18.1. Regimul de protecție a muncii femeilor.....	720
18.2. Regimul de protecție a muncii tinerilor.....	721
18.3. Regimul de protecție a muncii persoanelor cu handicap.....	724
19. Concluzii.....	731

Capitolul al IX-lea. INTERDICȚIA DISCRIMINĂRII ÎN MATERIA RAPORTURILOR DE MUNCĂ .....

1. Cadrul juridic	733
1.1. Cadrul internațional.....	733
1.2. Cadrul intern.....	735
1.3. Corelația drept intern – drept internațional. Egalitate. Nediscriminare	737
2. Noțiuni	738
3. Răspunderea juridică	744
3.1. Norme generale	745
3.1.1. Sancționarea disciplinară.....	746
3.1.2. Sancționarea patrimonială	746
3.1.3. Sancționarea contravențională.....	746
3.2. Norme speciale (derogatorii).....	749
4. Jurisprudența în materie a Curții de Justiție a Uniunii Europene	751
5. Concluzii.....	754

Capitolul al X-lea. CONTRACTELE DE MUNCĂ ȘI ABUZUL DE DREPT .....

1. Repere esențiale	756
2. Contractul individual de muncă și abuzul de drept	760
2.1. Drepturi nesuscetibile de abuz.....	760
2.2. Abuzul de drept din partea salariatului	761
2.3. Abuzul de drept din partea angajatorului.....	763
3. Contractul colectiv de muncă și abuzul de drept	764
4. Sancționarea abuzului de drept	766

Capitolul al XI-lea. RĂSPUNDEREA JURIDICĂ	767
1. Răspunderea disciplinară.....	767
1.1. Disciplina muncii	767
1.2. Dreptul comun disciplinar.....	769
1.2.1. Caracterizarea răspunderii disciplinare	769
1.2.2. Cauzele de nerăspundere disciplinară	771
1.2.3. Abaterea disciplinară	774
1.2.4. Sancțiunile disciplinare generale.....	781
1.2.5. Reguli procedurale (cercetarea disciplinară).....	784
1.2.6. Radierea disciplinară	801
1.3. Dreptul special disciplinar	803
1.3.1. Noțiune	803
1.3.2. Statutele disciplinare și statutele de personal. Codurile deontologice	803
1.3.3. Reglementări speciale referitoare la abaterea disciplinară. Sancțiuni disciplinare specifice.....	807
1.3.4. Reguli procedurale specifice	809
1.4. Probleme speciale. Derogări.....	812
1.5. Situația magistraților	814
2. Răspunderea patrimonială	815
2.1. Noțiune.....	815
2.2. Răspunderea patrimonială a angajatorului față de salariații săi	819
2.3. Răspunderea patrimonială a salariaților față de angajator. Obligația de restituire a salariaților	821
2.3.1. Răspunderea patrimonială a salariaților	821
2.3.1.1. Elementele (condițiile) răspunderii	822
2.3.1.2. Situații speciale	831
2.3.1.3. Cauzele exoneratoare de răspundere patrimonială.....	832
2.3.1.4. Raportul dintre răspunderea patrimonială a salariaților și alte forme de răspundere juridică	836
2.3.2. Particularități ale răspunderii patrimoniale a gestionarilor.....	837
2.3.3. Obligația de restituire a salariaților	840
2.4. Procedura stabilirii răspunderii patrimoniale.....	842
3. Răspunderea contravențională	851
4. Răspunderea penală	855
5. Corelații între răspunderea administratorilor/directorilor față de societate și răspunderea lor în calitate de salariați	860
6. Răspunderea juridică din dreptul muncii și forța majoră și cazul fortuit.....	865
 Capitolul al XII-lea. INSPECȚIA MUNCII	 873
1. Noțiune	873
2. Organizare.....	874
3. Obiective. Atribuții	874
4. Servicii	878
5. Drepturile și îndatoririle inspectorilor de muncă	878
6. Sancțiuni.....	881
7. Litigii. Procedură.....	882
8. Asociația Internațională a Inspecției Muncii	884
9. Concluzii	885

CAPITOLUL AL XIII-LEA. CONFLICTELE DE MUNCĂ	887
1. Evoluția reglementărilor privind conflictele de muncă.....	887
2. Noțiunea de conflict de muncă. Clasificare.....	889
3. Soluționarea conflictelor colective de muncă.....	891
3.1. Părțile.....	891
3.2. Declanșarea conflictului colectiv de muncă.....	891
3.3. Concilierea.....	893
3.4. Medierea și arbitrajul.....	896
3.5. Soluționarea diferendelor de către Consiliul Național Tripartit pentru Dialog Social.....	898
4. Greva.....	898
4.1. Noțiune.....	898
4.2. Exercițiul dreptului la grevă.....	902
4.2.1. Condiții.....	902
4.2.2. Tipuri de greve (de avertisment, propriu-zise, de solidaritate).....	905
4.2.3. Libertatea grevei.....	911
4.2.4. Drepturile și obligațiile greviștilor.....	911
4.2.5. Demisia în timpul grevei.....	912
4.3. Situații speciale. Restrângeri și interdicții.....	913
4.3.1. Legislația națională.....	913
4.3.2. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene.....	917
4.4. Suspendarea grevei.....	918
4.5. Încetarea grevei.....	919
4.6. Sancționarea încălcării normelor legale.....	922
4.6.1. Sancționarea penală.....	922
4.6.2. Sancționarea reparatorie.....	923
4.6.3. Sancționarea disciplinară.....	926
4.6.4. Sancționarea contravențională.....	927
4.6.5. Aspecte speciale.....	927
4.6.6. Greva și forța majoră.....	928
5. Lock-out-ul.....	931
6. Soluționarea conflictelor individuale de muncă.....	933
6.1. Categoriile.....	933
6.2. Medierea conflictelor individuale de muncă.....	935
Capitolul al XIV-lea. JURISDICȚIA MUNCII	938
1. Scurt istoric.....	938
2. Noțiune.....	941
3. Principii.....	942
4. Părțile.....	944
5. Competența.....	946
6. Compunerea instanței.....	951
7. Termene.....	952
8. Procedura în fața primei instanțe.....	957
9. Motivarea și caracterul hotărârilor instanței de fond.....	960
10. Căi de atac.....	961
10.1. Căile ordinare de atac.....	961
10.2. Căile extraordinare de atac.....	961
11. Executarea hotărârilor judecătorești.....	962
12. Reglementări speciale.....	962
13. Concluzii.....	963

Capitolul al XV-lea. CONTRACTELE DE MUNCĂ CU ELEMENT

DE EXTRANEITATE	964
1. Reglementări aplicabile cetățenilor români cu domiciliul în România, care lucrează în străinătate (în alte state decât cele membre ale U.E.).....	964
2. Reglementări pentru resortisanții statelor membre ale Uniunii Europene	965
A). Cadrul juridic.....	966
B). Dreptul la libera circulație a lucrătorilor	966
C). Exercițarea dreptului la muncă.....	969
D). Drepturile membrilor familiei lucrătorului.....	970
E). Restricții privind dreptul la libera circulație a lucrătorilor	970
F). Dreptul lucrătorului de a rămâne pe teritoriul unui stat membru după desfășurarea unei activități salariate sau a unei activități independente	971
G). Completări și concretizări.....	971
H). Practica în materie a Curții de Justiție a Uniunii Europene.....	972
3. Reglementări ale Uniunii Europene pentru resortisanții statelor terțe	974
4. Protecția cetățenilor români cu domiciliul în România care lucrează peste hotare	975